

บทที่ 10

พืชและสัตว์ที่มีบทบาทใน Mythology

เราจะเห็นว่าใน mythology ของชาติต่าง ๆ นั้นกล่าวถึงพืชและสัตว์มากมายหลายชนิดด้วยกัน พืชนั้นรวมทั้งต้นไม้ และไม้ดอก หรือสมุนไพรบางอย่าง ส่วนสัตว์ก็มีทั้งที่เป็นสัตว์จริง ๆ และทั้งสัตว์ประหลาด พืชเหล่านี้ล้วนแต่มีบทบาทและความหมายในการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ mythology

พืช

ชาวอียิปต์โบราณเชื่อว่าเทพเจ้าหลายองค์อาศัยอยู่ตามต้นไม้ใหญ่ โดยเฉพาะต้น sycamore อันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งกล่าวกันว่าอยู่ที่ทะเลทรายอันเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างโลกนี้กับโลกหน้า วิญญาณของคนตายเมื่อมาถึงต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์นี้ก็จะได้รับอาหารและน้ำจากเทพเจ้าเพื่อเป็นเสบียงเดินทางไปยังโลกหลังความตาย

ในพระคัมภีร์เก่าก็มีการอ้างถึงต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ หรือการตั้งแทนบุชชามากกลางงไม้หรือต้นไม้โดยเฉพาะต้น oak ความคิดที่ว่าต้นไม้เป็นที่อยู่ของเทพเจ้านั้นปรากฏใน Persian mythology เช่นว่าต้นไม้ Cypress (หลิวชนิดหนึ่ง) เป็นสัญลักษณ์ของเทพ Ahura Mazda ในอินเดียก็มีการบูชาต้นไม้กันแพร่หลาย พระพุทธเจ้าเองว่ากันว่าได้เกิดเป็นรุกขเทวดากว่า 43 ครั้ง นอกจากนั้นพระองค์ยังได้ตรัสรู้เมื่อประทับอยู่ภายใต้ต้นโพธิ์อีกด้วย แม้แต่ชนชาติล่าสัตว์ต่าง ๆ ในแอฟริกา มาลาชา ตูมาครา เป็นต้น ก็นับถือต้นไม้เช่นกัน

ในตอนแรกนั้นวัตถุบูชาก็คือตัวต้นไม้เอง ต่อมาเพียงแค่อไม้ก็ใช้บูชาได้ โดยตั้งบูชาริวข้างหน้าสำหรับวางเครื่องสังเวย ขึ้นต่อไปก็คือการเปลี่ยนรูปคอกไม้เป็นเสา ซึ่งสามารถนำไปตั้งไว้ในที่ ๆ เหมาะสม ก็จะเห็นตัวอย่างได้จากเสาหินในอังกฤษหรือใน Brittany ต่อจากนั้นก็มีการนำสัตว์เข้ามาปะปนกับต้นไม้ด้วย เช่นที่โบสถ์ Saint Mark ในเวนิส มีดินสลักเป็นรูปต้นไม้ซึ่งอยู่ระหว่างสัตว์ประหลาด 2 ตัว ขึ้นต่อไปก็มีการนำหน้ากากหรือเสื้อคลุมซึ่งแทนตัวเทพมาสวมใส่ต้นไม้ ห้ายี่สิบก็คือนำเอาขอนไม้ไปทำเป็นรูปแกะสลัก

ในกรีซและในโรมนั้นเทพเจ้าบางองค์มีต้นไม้พิเศษประจำตัว เป็นสัญลักษณ์ต้นไม้เหล่านี้มีความสำคัญในพิธีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางศาสนาและในระบับชาวบ้าน เช่นกัน

laurel เป็นต้นไม้ของ Apollo ส่วนมะกอกนั้นเป็นต้นไม้ของ Athene ต้นไม้ประจำตัว Zeus คือต้น Oak โดยเฉพาะคง Oak ที่ Dodona ซึ่งโค่งตั้งอยู่ถึง 2,000 ปีนี้มีชื่อเสียงโด่งดังในฐานะที่เป็นสถานที่ทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นข้างหน้า สถานที่ทำนายโชคชะตาที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งก็คือที่ Delphi ซึ่งมีต้น laurel ศักดิ์สิทธิ์ ของ Apollo อยู่ ความเชื่อในคำทำนายโดยอาศัยต้นไม้ นั้น อาจเป็นเพราะรากของต้นไม้ นั้นติดต่อกับไปยัง underworld ดังนั้นจึงได้รับความฉลาดและความรู้ล่วงหน้าจากคนที่ตายไปแล้ว ดวงสังหรณ์เกี่ยวกับต้นไม้ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับพวกโรมัน ตัวอย่างเช่น การที่ต้น laurel เทียวเฉา ก็เป็นเหตุการณ์ที่บอกล่วงหน้าถึงการตายของจักรพรรดิ Nero

คนในสังคมหลายแห่งด้วยกันเชื่อเรื่องวิญญาณที่สิงอยู่ตามต้นไม้และคอยดูแลให้ต้นไม้ นั้นเจริญอยู่เป็นปกติ ถ้าใครไปรบกวนต้นไม้ รุกขเทวดาหรือนางไม้ที่รักษาต้นไม้ นั้นอยู่ก็จะทำอันตรายต่อกันผู้นั้นได้ ในสังคมไทยก็คือนางตานี ซึ่งเชื่อกันว่านางพรายที่อาศัยอยู่ในต้นกล้วยตานีมักจะปรากฏให้เห็นในรูปของผู้หญิงสาวสวย บางครั้งก็อาจจะมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวกับชายหนุ่มได้ เมื่อกันกล้วยตานีมีอันเป็นปดตีเหวแห้งตายไป เราก็เรียกว่าตายพราย กันไม้ใหญ่บางชนิดที่มีขนาดใหญ่มีอายุหลายสิบปี เราก็เชื่อกันว่ามีนางไม้สิงอยู่ เช่นต้นตะเคียนเป็นต้น นางตะเคียนนั้นได้ชื่อว่าร้ายมาก ฉะนั้นในการจะโค่นต้นไม้ใหญ่ ๆ จึงมีพิธีขอสมานลาโทษกันเสียก่อน มิฉะนั้นเชื่อกันว่าผู้ที่โค่นต้นไม้ นั้นจะต้องประสบภัยพิบัติถึงชีวิตก็ได้

ต้นไม้คือจักรวาล

ความเชื่อที่ว่าเห็นได้ชัดที่สุดใน Scandinavia ต้น Ash หรือ Yggdrasil เป็นตัวแทนของ World Tree (ในอินเดียคือต้นมะเดื่อ) ความเชื่อแบบนี้แพร่กระจายไปทั่วโลก จากต้นไม้โลกของมนุษย์เกิดขึ้นในรูปของภูเขาซึ่งเป็นที่อยู่ของเทพเจ้า ลำต้นของต้นไม้ ออกจากภูเขานี้ กิ่งก้านสาขาของต้นไม้เป็นที่รองรับท้องฟ้า ดวงดาวทั้งหลาย รากของมันหยั่งลึกลงไปใต้ดิน เข้าสู่แกนกลาง ต้นไม้จักรวาลนี้มีผลซึ่งบรรดาเทพเจ้าใช้เสฟเพื่อให้เป็นอมตะ ดังนั้นมันจึงกลายเป็นต้นไม้แห่งชีวิตไป เช่นต้นโสมของอินเดีย ในตอนที่เหล่าเทพและอสูรกวานเกษียรสมุทรนั้น สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นมาก็คือโสมซึ่งเป็นน้ำอมฤตที่ทำให้ผู้ที่ดื่มกินเข้าไปเป็นอมตะ เหล่าเทพเสฟโสมเข้าไปจึงไม่รู้จักตาย ส่วนพวกอสูรซึ่งร่วมมือในการ

ทำให้ได้มาซึ่งน้ำอมฤตนั้นกลับถูกหลอกไม่ให้ได้ร่วมกินน้ำอมฤตด้วย จึงเป็นเหตุให้พวก
อสูรไม่พอใจทำสงครามอีกเรื่อยๆ กับพวกเทพต่อมอีกนาน

ในความเชื่อของพวกคริสเตียน ต้นไม้ที่อยู่ในสวนสวรรค์ที่พระเจ้าสร้างให้เป็น
ที่อยู่ของมนุษย์คู่แรกของโลก คือ Adam กับ Eve นั้น คือ ต้นไม้แห่งชีวิต และต้นไม้แห่ง
ความรู้ที่รู้ชั่ว Adam กับ Eve ชักคำสั่งพระเจ้ากินผลไม้ของตนไม้นั้นเข้าไปจึงต้องถูกขับจาก
Paradise

เรื่องราวเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าความรู้สึกที่ว่าต้นไม้มีความศักดิ์สิทธิ์นั้นฝังแน่น
ในจิตใจมนุษย์มาช้านานแล้ว มนุษย์เห็นต้นไม้เป็นแหล่งรวมโลกสวรรค์ และนรก เป็นที่
วิญญานของผู้ตายจะไปสู่ และเป็นต้นกำเนิดของมนุษย์นอกเหนือไปจากเป็นสัญลักษณ์ ของ
ความเป็นอมตะ

Apple

การกักกันแอปเปิ้ล ถือว่านำมาซึ่งโชคร้ายเพราะแอปเปิ้ลเป็นสัญลักษณ์ ของ
ความเป็นอมตะ ความเป็นหนุ่มสาวตลอดกาล และความสุขในชีวิตหลังความตาย ว่ากันว่า
เทพเจ้าของพวกสแกนดิเนเวียคงความหนุ่มสาวอยู่ได้ตลอดไปโดยการกินแอปเปิ้ลทองคำของ
Idun ซึ่งเป็นเทพีแห่งความหนุ่มสาวและฤดูใบไม้ผลิ ใน mythology ของกรีกภารกิจอัน
หนึ่งของ Hercules ก็คือต้องไปนำแอปเปิ้ลทองคำที่พวก Hesperides ลูกสาวของ Atlas
เป็นผู้ดูแลรักษาอยู่ที่สวนทางก้านตะวันตกสุดขอบโลก โดยมีมังกร 100 หัวเฝ้าอยู่ เซอร์-
คิวลิสฆ่ามังกรและนำแอปเปิ้ลกลับมาได้

ในเรื่องของ Atalanta หญิงสาวซึ่งทำแก้วเป็นทอมบอยชอบการกีฬาล่าสัตว์
Atalanta ตกใจจะแต่งงานกับชายที่เอาชนะเธอในการวิ่งแข่งได้ มีชายหนุ่มคนหนึ่งคือ
Melanion ใช้อุบายโยนแอปเปิ้ลทองคำให้ Atalanta หยุกเก็บถึง 3 ครั้งจึงวิ่งชนะได้ Atalanta
ไปเป็นภรรยา

เราเห็นมาแล้วว่า แอปเปิ้ลทองคำมีค่าสูงกว่าคนผู้ทำงานที่สุกที่อิริสเทพีแห่งการ
พิพาทโยนเข้าไปในงานเลี้ยงแต่งงานนั้นเป็นเหตุให้เทพีสามองค์ ซีรา อธีนา และแอฟโฟร-
ไดท์แย่งกันเป็นเจ้าของ จนต้องไปให้ปารีสตัดสินและกลายเป็นสาเหตุของสงครามเมืองทรอย
ต่อไป

ในความเชื่อของพวกคริสเตียนบางคนก็ถือว่า ผลไม้ต้องห้ามที่แอดัมกินเข้าไป จนถูกพระเจ้าขับไล่จากสวนสวรรค์ก็คือแอปเปิ้ลนั่นเอง มีตำนานเล่าว่าเมื่อแอดัมกินแอปเปิ้ล อยู่ใต้ยินเสียงพระเจ้าก็รีบกินเอาแอปเปิ้ลเข้าไป แอปเปิ้ลติดคอ ทั้งแก่นนั้นมาผู้ชายก็เลยมี ลูกกระเทือก ซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกว่า Adam's apple

Ash

myth ของกรีกบางสำนวนเล่าว่า Zeus สร้างมนุษย์ทองเหลืองจากต้น ash ซึ่ง คล้ายคลึงกับทางสแกนดิเนเวียที่ว่า Odin เป็นผู้สร้างมนุษย์จากต้น ash ในคัมภีร์ Edda ต้น ash นี้กลายเป็น World Tree หรือ Yggdrasil

นอกจากนั้นต้น ash ยังมีคุณสมบัติพิเศษตามความเชื่อของชาวบ้านคือป้องกันงู ได้เพราะงูกลัวต้น ash นอกจากงูแล้ว แม่มดก็กลัวต้น ash เหมือนกัน

Elder

myth ที่สำคัญเกี่ยวข้องกับต้น elder ซึ่งเป็นต้นไม้ที่มีรูปร่างหงิกงอน่าเกลียดมี กลิ่นเหม็น ก็คือเรื่องจากพระคัมภีร์ไบเบิลที่ว่าจีซัสถูกตรึงบนกางเขนที่ทำจากต้น elder และ Judas ศาสนิกษย์ของพระองค์ซึ่งขายพระองค์ให้แก่พวกศัตรูนั้นก็ได้นำผูกคอตายที่ต้น elder เช่นกัน ดังนั้นจึงถือเป็นการเหมาะสมที่จะปลูกต้น elder ไว้ตามสุสานที่ฝังศพ หรือใช้ไม้ elder ทำตะแลงแกงเพื่อประหารชีวิตคน

Fig

Fig หรือมะเดื่อนี้จะปรากฏใน Bible ตอนที่แอดัมกับอีฟกินผลไม้ต้องห้ามเข้าไป แล้วเกิดความละอายในสภาพเปลือยของตนเอง จึงไปเที่ยวหาใบมะเดื่อมาเย็บเข้าด้วยกัน เพื่อปกคลุมร่างกาย นอกจากใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มชั้นแรกของมนุษย์แล้ว ปฐมกษัตริย์ใช้ใบ มะเดื่อปิดสวนสงวนของรูปปั้นของเขาด้วย อีกเรื่องหนึ่งที่มะเดื่อมีบทบาทใน Bible ก็คือ ตอนที่โจเซฟพาพระนางแมรีกับจีซัสซึ่งยังแบเบาะหนีไปอียิปต์นั้น ต้นมะเดื่อได้เปิดลำต้น ของมันเป็นโพรงให้ครอบครัวนี้เข้าไปหลบซ่อนตัวให้พ้นจากการติดตามของทหารของกษัตริย์ เซรอด

พวกโรมันมีตำนานเรื่องเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งกรุงโรมว่า เปลซึ่งไล่ทหารฝ่าแฉด คือ Romulus และ Remus ผู้ก่อตั้งกรุงโรม ลอยตามน้ำมาแล้วไปคิกอยู่ที่รากของต้นมะเดื่อ บนฝั่งแม่น้ำ Tiber ที่ตรงนั้นจึงถูกกำหนดให้เป็นที่สร้างกรุงโรมและมีการบูชาต้นมะเดื่อกัน ต่อมาเป็นเวลาถึง 4 ศตวรรษ

Fir

ต้นไม้ตระกูลสนเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้าแห่งท้องทะเลมาตั้งแต่สมัยกรีกโรมันแล้ว ใน Phrygia ต้นสนเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ประจำตัว Cybele ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นเทพมารคาและเทพีแห่งความอุดมสมบูรณ์ มีตำนานเล่าว่า Cebele หลงรัก Attis ซึ่งเป็นเด็กหนุ่มเลี้ยงแกะ จึงมอบให้ Attis ดูแลวิหารของนาง และให้สาบานว่าจะประพฤติพรหมจรรย์ตลอดไป แต่ Attis ก็เกิดไปหลงรักนางอัปสรคนหนึ่งเข้าต้องผิดคำสั่งสาบาน Attis จึงฆ่าตัวตายใกล้ ๆ ต้นสน ในตำนานโรมันเทพ Rhea เป็นผู้ที่เปลี่ยนรูป Attis ให้กลายเป็นต้นสนไป โดยที่ซุสให้คำรับรองว่าต้นสนจะคงเขียวอยู่ตลอดปี ไม่ผลัดใบเหมือนต้นไม้อื่น ๆ

Hazel

ไม้จากต้น Hazel นี้ มักจะนำไปทำเป็นไม้เท้าของพวกพระหรือผู้วิเศษ รวมทั้งกษัตริย์ด้วย ในสแกนดิเนเวีย hazel เป็นไม้ประจำตัวของเทพเจ้า Thor และใช้เป็นเครื่องมือป้องกันฟ้าผ่าได้ด้วย พวกโรมันเชื่อว่า Mercury ได้ไม้เท้าทำด้วยกิ่ง hazel มาจากอพอลโลอันหนึ่ง มีคุณสมบัติทำให้จิตใจมนุษย์สงบและมีคุณธรรมมากขึ้นได้ ไม้เท้านี้มีชื่อว่า Caduceus เป็นไม้เท้ามีปีกและมีงูพันกันอยู่ 2 ตัว ต่อมา Asclepius ซึ่งเป็นบิดาแห่งการแพทย์ได้นำเอาไปเป็นสัญลักษณ์ของอาชีพแพทย์

ในตำนานฮีบรูนั้น ไม้เท้าซึ่งโมเสสใช้แยกน้ำในทะเลแดงออกเป็น 2 ซีกให้พวกยิวเดินผ่านไปได้นั้นก็ทำมาจากต้น hazel เช่นกัน ไม้เท้าศักดิ์สิทธิ์นี้ต้องมีพิษทำเป็นพิษโดยเลือกทำจากกิ่งอ่อนซึ่งยังไม่แตกแขนง การที่ประเทศไอร์แลนด์ไม่มีงูพิษเลยนั้นก็เพราะ Saint Patrick ซึ่งถือไม้เท้าทำด้วยกิ่ง hazel ได้ก้อนฝูงงูทั้งหมดมารวมกันแล้วกวาดทิ้งทะเลไป แสดงให้เห็นว่าต้น hazel มีอำนาจปราบงูพิษได้

Herbs

พวกสมุนไพรต่างๆ ก็มีบทบาทใน mythology เช่นกัน สมุนไพรอย่างหนึ่งมีชื่อว่า anemone มีสีแสด มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Adonis ตำนานของต้น Adonis นั้นมีอยู่ว่า แอฟโฟรไดตี และ Persephone ต่างก็หลงรัก Adonis ด้วยกัน เมื่อตกลงกันไม่ได้ ซุสก็เลยต้องต้องตัดสินให้ Adonis ไปอยู่กับเทพีทั้ง 2 องค์ ๆ ละครึ่งปี คือ ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาวให้ไปอยู่กับ Persephone ซึ่งเป็นราชินีอยู่ใน underworld ส่วนฤดูใบไม้ผลิกับฤดูร้อนให้อยู่กับแอฟโฟรไดตีซึ่งเป็นเทพีแห่งความงามและความรัก ระหว่างที่อยู่ด้วยกัน

กับแอฟโฟรไดท์ Adonis อยู่ในสวนอันสวยงามเข้าป่าล่าสัตว์ วันหนึ่งขณะที่ไปล่าหมีป่าก็ ถูกหมีป่าชวิดตาย จากเลือดของ Adonis ที่ไหลลงสู่พื้นดินก็เลยเกิดดอก Adonis ขึ้นมา

Holly กับ Ivy

ต้นไม้ทั้งสองชนิดนี้เขียวสดอยู่ตลอดปี มักจะถูกกล่าวถึงคู่กันไปโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับ Christmas เราจะเห็นรูปลูก Holly เป็นพวงสีเขียวตามการร้อยพวงวัน คริสต์มาส ส่วน Ivy หรือเถาองุ่นนั้นมีประวัติเก่าแก่เกี่ยวข้องกับเทพ Dionysus ซึ่งเป็น โอรสของซุสกับ Semele ขณะที่กำลังตั้งครรภ์ Dionysus Hera กลใจให้ Semele ขอให้ ซุสปรากฏตัวให้เห็นในสภาพของเทพเจ้า ซึ่งถ้าซุสทำเช่นนั้น Semele ก็จะต้องตายเพราะท นรัศมีของซุสไม่ไหวจะถูกเผาผลาญไป ซุสปฏิเสธคำขอร้องนี้ไม่ได้เพราะได้สาบานไว้ต่อหน้า แม่น้ำ Styx แต่ขณะที่สาธกตนก็ได้เกิดเถาองุ่นงอกขึ้นมาบังตัว Dionysus ซึ่งไม่ตายตาม มารดาไปด้วย ซุสจึงเอาเด็กน้อยซ่อนไว้ในขาอ่อนของตนเองจนครบกำหนด ดังนั้นเถาองุ่น จึงมีบทบาทมากในเรื่องของ Dionysus ซึ่งเรามักจะเห็นในสภาพสวมมงกุฎทำด้วยเถาองุ่น บนศีรษะ นอกจากนั้นเถาองุ่นยังนำไปทำเป็นมงกุฎสวมใส่ให้แก่กวีอีกด้วย พวก Spartan ใช้ Ivy ทำมงกุฎสวมให้แก่ผู้ชนะในการแข่งขันกีฬาในงานฉลองของ Hyacinthus ชาวกรีก ใช้มาลาที่ทำจาก Ivy ในพิธีแต่งงาน โดยที่พระจะมอบมาลาให้กับคู่บ่าวสาวเนื่องจากลักษณะ ของมันที่ซกพันกันเป็นสัญลักษณ์ของความจงรักภักดี

Hyacinth

ตำนานของดอก Hyacinth ก็คล้ายคลึงกับเรื่องของ Adonis กล่าวคือ Hyacin- thus เป็นชายหนุ่มรูปงามซึ่งเป็นที่รักของอพอลโล วันหนึ่งขณะที่ทั้งสองเล่นขว้างจักรกันอยู่ Zephyr เทพแห่งลมตะวันตกซึ่งชอบพอ Hyacinthus อยู่เช่นกันเห็นเข้าก็เกิดความโกรธ เลยเป่าลมให้จักรนั้นไปถูก Hyacinthus ตีตาย เมื่อเลือดไหลลงสู่พื้นดินก็เกิดดอกไม้ขึ้นมา อพอลโลได้จารึกอักษรย่อชื่อของ Hyacinthus ไว้บนกลีบดอก Hyacinth ซึ่งมีสีม่วงแก่ และมีรูปร่างเหมือนดอกบิวีสาย

Laurel

ต้นไม้ laurel นั้นตามตำนานกรีกเชื่อว่าเกิดจากการที่นางอัปสรคนหนึ่งคือ Daphne ลูกสาวของ Peneus เทพเจ้าแห่งแม่น้ำแห่งหนึ่งถูกอพอลโลไล่ตามด้วยความรัก แต่ Daphne

ไม่เล่นด้วย เมื่อหนีจวนตัวก็ร้องให้บิดาช่วย เธอจึงถูกแปรรูปเป็นต้นไม้คือต้น laurel หลังจากนั้นอพอลโลจึงได้นำใบ laurel ไปทำมงกุฏสวมใส่และประกาศว่าตั้งแต่บัดนั้นมาต้น laurel จะไม่ผลัดใบแต่จะเขียวอยู่ตลอดปีและจะเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ประจำตัวของอพอลโล พวกเขาปฏิบัติประจำวิหารของอพอลโลใช้ต้น laurel ในการทำนายโชคชะตา โดยฟังจากการสั่นของใบ laurel ความเชื่ออีกอย่างหนึ่ง คือ ถ้าเอาใบ laurel วางไว้ใต้หมอนแล้วผู้ซึ่งหลับไปจะสามารถทำนายอนาคตของตนได้ในความฝัน

พวกกรีกใช้มาลาที่ทำจาก laurel ที่เราเรียกว่ามงกุฏชัยพฤกษ์เพื่อให้เกียรติแก่กวี วีรบุรุษทางการทหาร พวกพระและผู้ชนะในการแข่งขันกีฬา ซึ่งชาวโรมันก็ถือธรรมเนียมเดียวกัน นายพลที่รบชนะศึกมาจะสวมมงกุฏชัยพฤกษ์

Mandrake

ต้น mandrake มีรากแยกออกเป็นสองแฉกมีลักษณะคล้ายมนุษย์ เชื่อกันว่ามีทั้งเพศชายและเพศหญิง ดังนั้นพืชชนิดนี้จึงมีความสัมพันธ์กับเรื่องทางเพศอยู่มาก มีความเชื่อว่า mandrake ใช้เป็นยาปลุกกำหนัด และช่วยให้มีบุตรได้ ยังมีตัวอย่างจาก Bible ตอนที่ Rachel ภรรยาหลวงของ Jacob ผู้นำชาวอิสราเอลเป็นหมันไม่สามารถมีบุตรได้ จึงไปขอราก mandrake จาก Leah ภรรยาผู้น้อยของ Jacob มากินโดยยอมแลกเปลี่ยนกับการที่ให้ Jacob มานอนกับ Leah คืนนั้น ต่อมา Rachel ก็ตั้งครรภ์

พวกเยอรมันนำเอาราก mandrake มาทำเป็นเครื่องราง หรือแกะสลักเป็นรูปคนตัวเล็ก ๆ คงจะลักษณะเหมือนรัก-ยมของไทย รูปนี้เขาจะคอยอาบน้ำเต่างัวให้และใช้เป็นเครื่องทำนายโชคชะตาโดยเก็บเอาไว้ในโลงศพ นอกจากนี้ mandrake ยังมีอำนาจในการเสกาะภูญแจได้ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับนักย่องเบา myth เกี่ยวกับ mandrake อีกอย่างหนึ่งก็คือใบของมันจะส่องแสงในความมืด พวกอาหรับเรียกต้นไม้ที่ว่าเทียนไซของปีศาจจนกระทั่งทุกวันนี้

Mistletoe

ต้นไม้ที่มีความสำคัญใน myth ของ Balder ลูกชายของ Odin ในตำนานสแกนดิเนเวียนั้นบาลเดอร์เป็นที่รักของทุกคน วันหนึ่งบาลเดอร์ฝันว่าตนตาย พวกเทพเจ้าจึงประชุมกันตกลงว่าจะให้เทพี Frigg ไปขอสัญญาจากสิ่งมีชีวิตทุกชนิดไม่ให้ทำอันตรายบาลเดอร์ แต่ Loki เทพเจ้าที่ร้ายที่ชอบทำความวุ่นวายในวิมานวัลฮัลลาปลอมตัวเป็นหญิงชราไป

หอคอยความจริงจาก Frigg ว่าไม่ได้ไปขอให้ต้นไม้ mistletoe สาบานเพราะเห็นว่าต้นไม้
ยังเด็กนัก ดังนั้นในการทดสอบว่าคำสาบานได้ผลจริงหรือไม่ พวกเทพเจ้าจึงเอาสิ่งต่าง ๆ
ปาใส่บาดเคอร์ซึ่งไม่เป็นอะไร แต่พอถูกปาด้วยกิ่ง mistletoe บาดเคอร์ก็ล้มลงตาย

ตามความเชื่อของชาวตะวันตก ในงานฉลองปีใหม่ชายหนุ่มมีสิทธิ์จุมพิตหญิง
สาวได้ถ้าหากทั้งคู่ยืนอยู่ใต้กิ่ง mistletoe ตามธรรมเนียม mistletoe ซึ่งมีลักษณะเป็นพวก
parasite หรือกาฝากอย่างหนึ่ง จะเกาะตัวอยู่กับต้นไม้ใหญ่ซึ่งมักจะเป็นต้น oak

Narcissus

ตำนานดอกไม้ชนิดนี้มีอยู่ว่า นาร์ซิสซัสเป็นชายหนุ่มรูปงามแต่ไม่รักผู้หญิงเฝ้า
มองแต่รูปร่างของตนเอง มีนางอัปสรคนหนึ่ง คือ Echo ถูกซีราสาปให้พูดไม่ได้ ๆ แต่ทวน
คำพูดของผู้อื่น เนื่องจากพูดมากเกินไปทำให้ซีราเสียสมาธิไม่ทันสอคล้องคู่ว่าคู่สามีไปเจ้าชู้
กับผู้หญิงที่ไหน Echo หลงรักนาร์ซิสซัส แต่ก็ไม่สามารถจะสารภาพความรักของตนได้
นาร์ซิสซัสก็หลงรักเงาของตนเองจนในที่สุดครอมใจกายกลายเป็นดอกไม้ นาร์ซิสซัสไป Echo ก็
เศร้าโศกเสียใจตายตามเหลือแต่เสียงตกค้างอยู่ตามลำตามเขาที่เรียกว่าเสียงสะท้อน จะเห็น
ได้ว่าเรื่องของ Echo กับนาร์ซิสซัสนั้นเป็นตัวอย่างของ metamorphosis การเปลี่ยนแปลง
รูป กับ myth of origin ได้เป็นอย่างดี

Oak

ต้น oak นั้นมีความสัมพันธ์กับเรื่องของบาดเคอร์ด้วยตรงที่กิ่ง mistletoe ไปขึ้น
อยู่บนต้นโอ๊ก วิหารของซุสที่ Dodona อยู่ในป่าโอ๊ก และภิกษุณีของซุสก็ใช้การสั่นของใบ
โอ๊กเป็นเครื่องทำนายโชคชะตาหรือตอบคำถาม เรือ Argo ซึ่งใช้เป็นพาหนะในการเดินทาง
เพื่อหาขนแกะทองคำของพวกวิบริวรุชก็ทำจากไม้โอ๊ก ต้นโอ๊กกลายเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์
ของพวกโรมัน เชื่อกันว่าลูกโอ๊กคือหนึ่งในบรรดาอาหารอย่างแรกของมนุษย์ จนกระทั่ง
Ceres เทพีแห่งการเพาะปลูกข้าวโพคเข้ามาแทนที่ ดังนั้นเวลาที่มีงานฉลอง Ceres หรือมี
การเก็บเกี่ยว ผู้คนก็จะพากันประทับใบโอ๊กเพื่อรับรู้บุญคุณของมัน

Olive

ต้นมะกอกซึ่งเป็นไม้ประจำชาติกรีกนั้น ถือกำเนิดมาจากการที่ Athene กับ
Poseidon แย่งเมือง Attica กัน โพไซดอนบันดาลให้น้ำทะเลพุ่งออกมาจากก้อนหินบน
Acropolis ส่วน Athene บันดาลให้เกิดต้นมะกอกขึ้นมา เหล่าเทพเจ้าตัดสินให้ Athene

เป็นผู้ชนะจึงได้เมือง Attica และได้เป็นผู้ให้ชื่อเมือง Athens ต้นมะกอกต้นนี้เคยถูกกษัตริย์ Xerxes เผาเมื่อพระองค์บุกเอเธนส์ แต่ก็ปรากฏขึ้นใหม่อีกว่ากับมีเวทมนต์คาถา ทุกวันนี้ยังมีต้นมะกอกอยู่บน Acropolis ชาวเอเธนส์ให้ความนับถือมากและจะลงโทษใคร ๆ ผู้ทำอันตรายต่อต้นมะกอกศักดิ์สิทธิ์นี้อย่างรุนแรง มีการนำใบมะกอกมาทำมงกุฎสวมให้แก่ผู้ชนะในกีฬาโอลิมปิกด้วย ทำนองเดียวกับใบ laurel

- สัตว์ -

สัตว์ก็มีบทบาทอย่างมากในตำนาน ทั้งที่เป็นสัตว์ที่เราพบเห็นได้และที่เป็นสัตว์สมมติหรือสัตว์ประหลาดที่มนุษย์ถักขึ้นมา จะเห็นว่าชนชาติต่างๆ มีความเชื่อถือแปลกๆ เกี่ยวกับสัตว์หรือมีตำนานเรื่องสัตว์อยู่ด้วยกันทั้งนั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Bear

เรื่องราวของหมีที่ปรากฏในตำนานกรีกคือเรื่องของ Callisto ซึ่งได้รับกรรมเนื่องจากซุสมาติดพันทำให้ฮีราโกรธสาปให้ Callisto กลายเป็นหมีไปและยังจะให้ลูกชายของ Callisto ยิ่งแม่อีกด้วย แต่ซุสแย่งตัวหมีเอาไปไว้บนฟ้ากลายเป็นกลุ่มดาวที่มีชื่อว่า Great Bear ลูกชายของ Callisto ก็ได้กลายเป็นดาวที่มีชื่อว่า Lesser Bear ฮีราไม่หายโกรธ จึงสั่งเทพแห่งทะเลให้ห้ามดาวหมีทั้งใหญ่และเล็กตกลงไปในมหาสมุทรเหมือนดาวอื่นๆ ดาวทั้งสองกลุ่มนี้จึงไม่เคยตกต่ำกว่าระดับขอบฟ้าเลย

ในหมู่พวกอินเดียนในอเมริกาเหนือ Shaman หรือหมอผีประจำเผ่ามักจะเทียบตนเองเป็นเทพเจ้าหมีโดยการเอาหนังหมีมาฟุ้งห่ม เชื่อกันว่าจะกลายเป็นหมีไปได้ เนื่องจากหมีเป็นสัตว์กินเนื้อและเป็นคู่แข่งที่จะแย่งอาหารสำคัญของเผ่าคือปลาแซลมอนและเนื้อควายป่า Myth และประเพณีของพวกอินเดียนแดงจึงให้ความสำคัญกับหมีมาก

Boar

ตั้งแต่สมัยกลางเป็นต้นมา Boar หรือหมูป่าได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ของพื้นดิน ในประเทศเยอรมนี ชาวสาลิสฟอนศุกท้ายเวลาที่เก็บเกี่ยวจะถูกนำไปนวดทำเป็นขนมปังในรูปหมูป่า เก็บไว้จนกระทั่งฤดูเพาะปลูกต่อไปจึงจะกินขนมปังนี้ส่วนหนึ่งและที่เหลือนำไปผสมกับเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อจะให้ได้พืชผลที่อุดมสมบูรณ์

หมาป่ายังเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้า Freyr เทพแห่งความอุดมสมบูรณ์ของสแกนดิเนเวียด้วย มีตำนานมากมายเกี่ยวกับเทพเจ้าและชายหนุ่มที่ถูกหมาป่าซิวกัดภายในขณะที่ออกล่าสัตว์ เช่น ในเรื่องของ Adonis เป็นต้น การกิจอย่างหนึ่งใน ๑๒ อย่างของ Hercules ก็คือต้องไปจับหมาป่าซึ่งอยู่บนยอดเขา Erymanthus

ชาวกรีกเชื่อว่าชุดเองนั้นเป็นเจ้าของที่ถูกหมาป่ากัดเนื้อเป็นชิ้น ๆ ตำนานฮีบรูและอิสลามก็เชื่อกันว่าหมาเป็นสัตว์สกปรกต้องห้าม แม้แต่ในพุทธประวัติ พระพุทธเจ้าทรงอาพาธเนื่องจากฉันเนื้อหมาเข้าไป

Bull and Cow

วัวควายเป็นสัญลักษณ์ของเพศชายและความอุดมสมบูรณ์ ในซูเมอร์เรีย Bull คือเทพเจ้าวัวนั้นเป็นผู้บันดาลให้เกิดความเขียวชอุ่มและสรรพสิ่งทั้งหลายนมา กษัตริย์ซูเมอร์เรียจะสวมเขาวัวไว้บนศีรษะ

วัวควมียกก็เป็นสัญลักษณ์แห่งชีวิตและความอุดมสมบูรณ์เช่นกัน โดยเฉพาะสำหรับพวกเร่ร่อนเลี้ยงสัตว์ซึ่งต้องพึ่งแม่วัวมากในการยังชีพ ในตำนานต่าง ๆ แม่วัวเป็นผู้ให้ชีวิต เทพมารดาแห่งท้องฟ้า หรือแผ่นดิน ในอียิปต์เทพี Hathor และ Nut ก็มีรูปร่างเป็นวัวหรือหน้าเป็นแม่วัว ใน myth ของสแกนดิเนเวีย Audumbla คือแม่วัวที่ให้นมแก่ยักษ์ Ymir ซึ่งต่อมาส่วนต่างๆ ในร่างกายของ Ymir ได้กลายเป็นโลกและจักรวาล

แม่วัวมีบทบาทมากที่สุดในด้านคติและศาสนาฮินดู ทั้งจะเห็นได้จากการนับถือวัวเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ในทุกวันนี้

Chimaera

Chimaera เป็นสัตว์ประหลาดซึ่งมีหัวเป็นสิงโต ท่อนกลางเป็นแพะ และมีหางเป็นงู หายใจเป็นเปลวไฟ ซึ่งอาจจะมีเค้ามาจากความที่มีแกซลุกเป็นไฟขึ้นมามากได้กินในแถบ Anatolia หรือมีเดียนั้น Chimaera ก็เป็นตัวแทนของเมฆฝน ปัจจุบันนักชีววิทยาใช้คำนี้เรียกพืชและสัตว์ที่มีลักษณะเป็นลูกผสม

ในตำนานกรีก Chimaera ถูก Bellerophon วีรบุรุษคนหนึ่งฆ่าตายโดยที่ขี่ม้ามีปีก Pegasus จึงสามารถเหาะข้ามตัว Chimaera และยังมันได้โดยไม่ถูกไฟลวก

Cock

มีเรื่องเล่าว่าเมื่อ Mars แอบมาเป็นชู้กับ Venus นั้นได้สั่งให้ Alektraon เผ่า
ประตุ แต่ Alektraon หลับไปจน Vulcan สามีของ Venus กลับมาพบเข้า Mars จึงสถาป
Alektraon ให้กลายเป็นไก่ตัวผู้ไป ทั้งแต่นั้นไก่ก็ขันดังแต่เช้า พวกกรีกเชื่อว่าไก่เป็นสัตว์
ศักดิ์สิทธิ์ของอพอลโลซึ่งเป็นสุริยเทพ ดังนั้นจึงเป็นกักรู้อำนาจแห่งความมิต

Dove

นกเขามีประวัติความเป็นมาสัมพันธ์กับเทพีแห่งความรัก กล่าวคือ วันหนึ่ง
Aphrodite แข่งเก็บดอกไม้กับ Eros ผู้บุตรชาย Aphrodite ชนะเพราะได้รับความช่วยเหลือ
จากนางอัปสร Peristera Eros จึงสถาปให้ Peristera กลายเป็นนกเขาซึ่งตกอยู่ใต้
ความคุ้มครองของ Aphrodite ตัวเทพีเองนั้นเชื่อกันว่าเกิดมาจากไขซึ่งนกเขาเป็นผู้ฟัก
ชาวโรมันใช้นกเขาเป็นเครื่องสังเวย Venus ซึ่งใช้พาหนะเป็นรถเทียมด้วยนกเขา

Dragon

มังกรเป็นสัตว์ที่แพร่หลายใน myth ของชาติต่างๆ รูปของมังกรนั้นก็ต่างไปใน
แต่ละชาติ มักจะเป็นสัตว์ลูกผสมของสัตว์ต่างๆ ที่เป็นที่คุ้นเคยในแต่ละประเทศ แต่ลักษณะ
เด่นของมังกรคือ มีหาง มีลิ้นเป็นแฉก และลมหายใจเป็นเปลวไฟ มีเกล็ดตามลำตัว ใน
ตะวันออกมังกรเป็นสัญลักษณ์ของความร่ำรวย เป็นสัตว์ที่ให้คุณแก่มนุษย์ แต่ในตำนาน
ของโลกตะวันตกหรือในเทพนิยาย มังกรมักเป็นสัตว์ร้ายที่วีรบุรุษจะต้องปราบ หรือเป็น
ตัวแทนของความชั่วร้าย เช่นการที่ Saint George ปราบมังกรร้ายก็เปรียบเสมือนชัยชนะ
ของคริสตศาสนาที่มีต่อความเชื่อผิดๆ ของผู้คน

Horse

ม้าเป็นตัวแทนของอำนาจ ความรวดเร็ว และความหยิ่ง มีความสัมพันธ์อย่าง
ใกล้ชิดระหว่างม้ากับเทพเจ้าต่าง ๆ แทบจะทุกชาติในอารยธรรมโบราณเชื่อว่าม้าคือสัตว์ที่
ลากรถของสุริยเทพ ดังนั้นในการสังเวยเทพเจ้าม้าจึงถูกเลือกเป็นสัตว์บูชาด้วย เพราะเป็น
สมบัติที่มีค่าที่สุดของมนุษย์ เช่นช่วยเหลือมนุษย์ทั้งในด้านการงาน ในฐานะพาหนะ และ
ในการศึกสงคราม ม้าที่มีชื่อใน myth ก็คือ Pegasus ซึ่งเป็นม้ามีปีกที่คอยช่วยเหลือ

Bellerophon

Lion

สิงโตเป็นสัตว์ที่มีขนาดใหญ่ มีพลังกำลัง สว่างาม ดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์กับเทพเจ้าและกษัตริย์ เทพี Sekhmet ของอียิปต์มีเศียรเป็นสิงโต ในบรรดาชนพื้นเมืองอาฟริกันเผ่าต่าง ๆ มีการประปนกันมากระหว่างสิงโตกับคน บางเผ่าเชื่อว่าสิงโตคือบรรพบุรุษของตน บางเผ่าเชื่อว่าวิญญาณของหัวหน้าเผ่าที่ตายไปแล้วจะไปเกิดเป็นสิงโต ดังนั้นจึงปฏิบัติต่อสิงโตด้วยความเคารพ แต่ในนิทานชาวบ้านนั้นสิงโตมักจะถูกสัตว์ที่เล็กและอ่อนแอกว่าหลอกเอาเสมอ

Nightingale

เรื่องของนกในคิงเกิลนั้น มีมาจาก myth ของ Philomela Procne ราชชายาของ Tereus เจ้าเมือง Thrace ได้ขอให้สามีพา Philomela ผู้เป็นน้องสาวมาเยี่ยมคน Tereus เกิดพอใจที่โธเมลา ขณะเดินทางมาด้วยกันจึงข่มขืนเธอและตัดลิ้นเสียเพื่อจะปิดความชั่วของตน โธเมลาส่งข่าวให้พี่สาวทราบโดยวิธีทอเรื่องราวลงในเสื้อคลุม Procne จึงแก้แค้นสามีโดยการฆ่าลูกชายคือ Itys และเอาเนื้อให้ Tereus กิน แล้วทั้งสองพี่น้องหนี เมื่อถูกติดตามขลุ่ยจึงเปลี่ยนรูป Procne เป็นนกในคิงเกิลและ Philomela เป็นนกนางแอ่น ส่วน Tereus นั้นกลายเป็นนกประเภทเหยี่ยว แต่ภายหลังได้มีการสืบสนเกิดขึ้นโดยที่ Philomela กลายเป็นนกในคิงเกิลไป เสียงเพลงของนกในคิงเกิลที่ได้ชื่อว่าไพเราะนั้นก็เพราะ Procne กร่ำกรวนูกถึง Itys ผู้บุตรชาย

Owl

นกชุก นกเค้าแมวหรือนกตีดคือ ถือกันว่าเป็นนกที่บอกกลางร้าย ทุกมรณะ แต่ในเมือง Athene นกชุกเป็นสัญลักษณ์ของเมืองเพราะเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของ Athene เทพีผู้ปกครองเมืองนี้ นกชุกจึงเป็นตัวแทนของความฉลาดเฉลียวอีกด้วย หลายชาติเชื่อกันว่านกชุกสามารถขับไล่อำนาจแห่งความชั่วร้ายไปได้

Peacock

นกยูงมีบทบาทมากในศาสนาฮินดู ในเรื่องรามายณะ มีตอนหนึ่งที่กล่าวว่าพระอินทร์แปลงตัวเป็นนกยูงเพื่อหลบหนีราพณ์ ดังนั้นนกยูงจึงได้คุณลักษณะของพระอินทร์ไป เช่นมีกาพันคาในขนของมัน ชอบเล่นน้ำฝน และมีอำนาจฆ่า ส่วนกาง ๆ ของนกยูงใช้รักษาโรคได้หลายอย่างรวมทั้งแก้เป็นหมันได้ด้วย ดังนั้นนกยูงจึงเป็นสัญลักษณ์ของความ

อุดมสมบูรณ์ด้วย ในตำนานกรีกนกยูงเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของฮีรา ถือกำเนิดมาเมื่อฮีราส่งให้ Argus ซึ่งเป็นยักษ์มีร้อยตาเผ่า Io ภรรยาคนหนึ่งของซุสไว้ แต่ Hermes นำ Argus ทาย ฮีราจึงเอาตาของ Argus ไปใส่ไว้ในขนหางนกยูง

Phoenix

ฟีนิกซ์เป็นนกที่เราได้ยินชื่อบ่อยและพบเห็นได้จากตราต่าง ๆ ในกวีนิพนธ์ ตำนานเกี่ยวกับนกชนิดนี้คือ มีขนาดเท่านกอินทรี ขนมีสีสวยงามสดใส ที่พิเศษก็คือมีเพียงตัวเดียวในโลกอยู่ในอารเบีย เมื่อสิ้นยุคหนึ่ง ฟีนิกซ์จะเอาเครื่องเทศหอมมาทำเป็นกองและขึ้นไปนั่งร้องเพลงบนกองเครื่องเทศนั้น แสงจากดวงอาทิตย์จะเผาทั้งกองเครื่องเทศและตัวนกให้กลายเป็นเถ้าถ่านไป จากเถ้าถ่านจะมีหนอนเกิดขึ้นมา ซึ่งจะกลายเป็นฟีนิกซ์ตัวใหม่ นกตัวใหม่นี้จะนำเถ้าถ่านของตัวเองบินไปยังนคร Heliopolis (City of the Sun) บนฝั่งแม่น้ำไนล์ เพื่อจะฝังไว้ในวิหารที่นั่น โดยมีพวกภิกษุของสุริยเทพทำพิธีให้ยิ่งใหญ่โต จากนั้นมันก็จะกลับไปสู่อารเบีย กำเนิดและการดำรงชีวิตที่น่าพิศวงของฟีนิกซ์ทำให้มันกลายเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอมตะ

Serpent

สัตว์ที่เราเรียกว่า serpent นั้นรวมไปถึงงูและนาคด้วย ในไบเบิลเราจะเห็นว่า serpent คือตัวที่มาต่อลวงแอกัมและฮิฟให้ละเลิกคำสั่งของพระเจ้า ในตำนานฮินดูพญานาคมักจะให้ผู้คนช่วยเหลือมนุษย์ อาจจะแต่งงานกับคนธรรมดาได้ แต่ถ้าถูกทำร้ายก็อาจจะแค้นแค้นและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ ใน myth ของชาวคิเซวันตก serpent เป็นตัวแทนของ chthonic Gods (เทพเจ้าทั้งกิมแห่งบาดาล) เมื่อมีเทพเจ้าแห่งท้องฟ้าตัวแทนของความสว่างเข้ามาแทนที่ จึงเกิดการต่อสู้ระหว่างสองฝ่ายนี้ Typhon ซึ่งเป็นลูกคนสุดท้ายของ Mother Earth มีรูปเป็น Serpent ขดพันอยู่ตั้งแต่ไหล่ลงไปถึงมือและมือประกอบด้วยงูเป็นร้อย ๆ ตัว ภายหลัง Typhon ถูกซุสจับขังไว้ใต้หิน การที่แก๊สแผ่นดินไหวก็คือ Typhon ที่บรรณจะเป็นอิสระ

Unicorn

สัตว์ประหลาดชนิดนี้ไม่ว่าจะมีรูปเป็นตัวอะไรก็ตาม ลักษณะเด่นก็คือมีเขาเดี่ยวที่หน้าผากและเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจสูงสุดที่เกี่ยวพันกับเทพเจ้าและกษัตริย์ เขาของตัว unicorn นั้น ถ้านำไปบดเป็นผงแล้วทำเป็นยาจะป้องกันยาพิษได้

Whale

ปลาวาฬเป็นสัตว์ที่นับถือกันในฐานะ Mother Sea ในหมู่ชาวอินเดียนแดงฝั่งทะเลตะวันออกของอเมริกากลาง ชาวอาหรับเชื่อว่าปลาวาฬ Bahamut รองรับโลกคู่กับงูเห่ากับปลาอานนท์ แผ่นดินไหวเกิดจากการที่ปลานี้พลิกตัว ในไบเบิล Jonah ถูกปลาวาฬกลืนเข้าไปในท้องถึง 3 วัน 3 คืน พวกคริสเตียนเชื่อว่า ปลาวาฬเป็นตัวแทนของความชั่วร้าย สัญลักษณ์ของซาตาน เป็นกับทักสื่อให้มนุษย์หลงผิดเดินทางไปสู่ความหายนะชั่วฉับฉิบหาย

ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นตัวอย่างของความเชื่อที่มนุษย์มีเกี่ยวกับผีและสัตว์กึ่งที่สะท้อนให้เห็นในตำนานและนิยายปรัมปราของชนชาติต่าง ๆ

คำถาม

1. จงกล่าวถึงวิวัฒนาการของการบูชาต้นไม้ในฐานะเทพเจ้า
2. จงกล่าวถึงความสำคัญของต้นไม้ในฐานะเป็นที่อยู่ของวิญญาณ หรือในฐานะเป็นถิ่นกำเนิดของมนุษย์
3. ต้นไม้ชนิดใดบ้างที่มีกำเนิดมาจากการเปลี่ยนแปลงรูป อธิบาย
4. บอกคุณสมบัตินៃต้นไม้บางชนิดที่เชื่อกันว่ามีอำนาจพิเศษในทางใดทางหนึ่ง
5. สัตว์ประเภทใดที่มีกำเนิดมาจากการเปลี่ยนแปลงรูป ?
6. สัตว์ชนิดใดที่มีกำเนิดและการดำรงชีวิตพิศดารกว่าสัตว์ชนิดอื่น ๆ ?
7. สัตว์อะไรบ้างที่เป็นตัวแทนของความชั่วร้ายในพระคัมภีร์ ?